

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” kohta”

COM(2012) 79 final

(2013/C 44/21)

Raportöör: **Franco CHIRIACO**

Euroopa Komisjon otsustas 29. veebruaril 2012 vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 304 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” kohta”

COM(2012) 79 final.

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav põllumajanduse, maaelu arengu ja keskkonna sektiioon võttis arvamuse vastu 22. novembril 2012.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 485. istungjärgul 12.-13. detsembril 2012 (12. detsembril istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 125 ja erapooletuks jäi 2 liiget.

1. Järeldused ja soovitused

1.1 Komitee hinnangul on vaja, et Euroopa Liit tagaks jätkuvalt piisaval tasemel avaliku sektori toetuse põllumajanduses innovatsiooni edendamisele. Selleks on komitee arvates vaja tagada, et teaduspoliitikat selle kitsas tähenduses ja innovatsiooni toetavat põllumajanduspoliitikat koordineeritaks paremini, eriti ühisest põllumajanduspoliitikast rahastatavate poliitika-meetmete puhul. Komitee leiab ka, et arutelu Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” üle võib olla võimalus aidata ühtlasi reformida ühist põllumajanduspoliitikat pärast 2013. aastat.

1.2 Komitee kutsub üles pöörama Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” strateegias piisavalt tähelepanu Euroopa töötleva tööstuse tugevdamise ja kindlustamise eesmärgile. Nimelt on Euroopa põllumajandusliku pakkumise suurendamist, asjakohast väärtustamist ja kindlat juurdepääsu Euroopa esmatootmisturule ühtaegu võimalik tagada ainult põllumajandusliku toiduainetööstuse ahela eri lülide asjakohase ühendamisega.

1.3 Sellega seoses peab aga komitee vajalikuks kaaluda näitajat, mille komisjon on välja pakkunud Euroopa innovatsioonipartnerluse meetmete tulemuslikkuse hindamiseks jätkusuutlikkuse seisukohast. Nimelt isegi kui komitee tunnistab otsustavat panust, mille mulla funktsionaalsus võib jätkusuutlikkusele rahuldaval tasemel anda, peab ta vajalikuks mitte jätta kasutamata teisi tulemusnäitajaid, mis võimaldavad hinnata mõne põllumajandustava võimalikku tuge eelkõige loodusvarade kaitsmisel.

1.4 Komitee arvates ei tohiks Euroopa innovatsioonipartnerlusest „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” välja jätta organisatoorseid uuenduste toetamist, kuna nende abil on

võimalik liikmesriikide ja Euroopa põllumajandusliku toiduainetööstuse osaliste suhteid optimeerida. Põllumajandustootjate piisav sissetulekute tase, põllumajandusliku toiduainetööstuse tarneaehela toimimise parandamine, põllumajandusettevõtjate turuvõimu taastamine ja väärtuse õiglasem jagunemine põllumajandusliku toiduainetööstuse osaliste vahel on nimelt otsustava tähtsusega eesmärgid, sh selleks, et vältida põllumajandustegevuse kadumist paljudes Euroopa maapiirkondades.

1.5 Komitee kutsub komisjoni üles tagama põllumajanduse majandus-, sotsiaal- ja institutsioonilise partnerluse esindajate asjakohase osalemise ja kaasamise Euroopa innovatsioonipartnerluse juhtimisse selleks, et soodustada edaspidise tegevuse maksimaalset tõhusust ja tulemuslikkust.

1.6 Komitee leiab, et Euroopa innovatsioonipartnerlus avaldab head mõju üksnes juhul, kui töörühmad suudavad tegelikult toimida pigem mõõdetavate eesmärkidega arenguprotsesside käivitajatena kui uute partnerlustena lihtsalt selleks, et taotleda avaliku sektori toetust. Komitee nõustub ka Euroopa Komisjoni ettepanekuga tagada Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” töörühmade asjakohane koordineerimine, luues selleks Euroopa maaelu arengu võrgustiku raames Euroopa innovatsioonipartnerluse võrgustiku.

1.7 Komitee arvates annab Euroopa innovatsioonipartnerlus „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” suure panuse innovatsiooni põllumajanduses, kuna sellega luuakse ettevõtjate võrgustik ning arendatakse innovatsiooni arendamise ja rakendamise asutuste koostööd. Komitee leiab, et selline lähenemisviis peaks võimaldama vahendajate teket, kes ühendavad innovatsiooniprotsessidesse kaasatud eri osalejaid. Komitee arvates sõltub Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” mõju selliste innovatsioonivahendajate

aktiivsest osalemisest, kes on võimelised looma ja kindlustama arvukate osalejate innovatsioonikoostööd.

1.8 Komitee peab esmatahtsaks täiendada Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade algatusi järgmiste meetmetega: põlvkondadevahetus, tehniline abi, väljaõpe, eelkõige noortele põllumajandustootjatele, struktuurilised investeeringutoetused, põllumajandustoodete edendamine ja väärtustamine, uute turustamisvõimaluste loomine (nt lühikesed tarneahelad) ja ettevõtlastulu mitmekesistamine prioriteetse juurdepääsu abil maaelu arengu programmide raames saadavatele ressurssidele.

1.9 Komitee kutsub üles võtma meetmeid, millega tagatakse Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” koordineerimine ja koostoime teiste innovatsioonipartnerlustega toorainete ja vee valdkonnas.

2. Euroopa innovatsioonipartnerlus (EIP)

2.1 Euroopa Komisjon tegi teatises „Euroopa 2020 – strateegiline juhtalgatus Innovaatiline Liit” ettepaneku luua Euroopa innovatsioonipartnerlus⁽¹⁾. Komisjon leiab, et Euroopa innovatsioonipartnerlus peab aitama lahendada mitmeid ühiskonna jaoks väga olulisi keerulisi probleeme, nt tervislike ja kvaliteetsete toiduainete säästvate tootmismeetoditega kättesaadavaks tegemine.

2.2 Euroopa Komisjon on seni toetanud ühte esimest katsepartnerlust täisväärtusliku eluperioodi pikendamise valdkonnas⁽²⁾. Samal ajal esitati ettepanekud partnerluseks järgmistes valdkondades:

— toorained⁽³⁾;

— põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus⁽⁴⁾;

— vesi⁽⁵⁾.

2.3 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on juba avaldanud huvi Euroopa partnerluse vastu. Sellegipoolest on ta meelde tuletanud arvukaid meetmeid ja üldmenetlusi, mida on sellel alal juba rakendatud. Komitee märkis nimelt, et neid kogemusi on vaja arvesse võtta, jätkates loodud algatusi. Komitee arvates tuleb uute algatuste ülesehitamisel tunnustada, kindlustada ja kasutada komisjoni ja teiste sidusrühmade seniseid saavutusi.

⁽¹⁾ COM(2010) 546 final – „Euroopa 2020 – strateegiline juhtalgatus Innovaatiline liit”.

⁽²⁾ COM(2012) 83 final – „Täisväärtusliku eluperioodi pikendamist käsitleva Euroopa innovatsioonipartnerluse strateegilise rakenduskava eesmärkide täitmine”.

⁽³⁾ COM(2012) 82 final – „Toorainete kättesaadavus Euroopa heaoluks tulevikus. Ettepanek tooraineid käsitlevaks Euroopa innovatsioonipartnerluseks”.

⁽⁴⁾ COM(2012) 79 final – „Euroopa innovatsioonipartnerlus Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus”.

⁽⁵⁾ COM(2012) 216 final – Euroopa veelane innovatsioonipartnerlus.

Selleks soovitas komitee väljapakutud uued meetmed ja vahendid ühtlustada juba käimasolevate protsessidega, et vältida lisakomplikatsioone ja dubleerimist ning tagada vajalik järjepidevus, õiguskindlus ja stabiilsus⁽⁶⁾. Lõpuks kutsus komitee üles tagama Euroopa innovatsioonipartnerluse rakendamises vaba-tahtlikkuse ja muutuva konfiguratsiooni põhimõtted, läbipaistvuse ning selge ja lihtsalt hallatava juhtimiskorralduse⁽⁷⁾.

3. Teatise põhisisu

3.1 Euroopa Komisjon esitas algatuse „Innovaatiline liit” raames teatise Euroopa uue innovatsioonipartnerluse edendamiseks „Põllumajanduse tootlikkuse ja jätkusuutlikkuse” alal.

3.2 Euroopa Komisjon seab Euroopa innovatsioonipartnerluses „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” kaks eesmärki:

— **edendada põllumajandussektori tootlikkust ja tõhusust**, pöörates 2020. aastaks praeguse suundumuse – tootlikkuse vähenemise, ümber tootlikkuse suurenemiseks;

— **tagada põllumajanduse jätkusuutlikkus**, püüdes saavutada 2020. aastaks rahuldaval tasemel mulla funktsionaalsuse.

Selleks on Euroopa innovatsioonipartnerluse eesmärk ehitada sild kõige eesrindlikumate teadus- ja tehnoloogiasaavutuste ning sidusrühmade, nende seas põllumajandustootjate, ettevõtjate, tööstuse, nõustamisteenuse pakkujate ja vabaühenduste vahele.

4. Üldised märkused

4.1 Komitee toetab komisjoni ettepanekut luua Euroopa innovatsioonipartnerlus. Komitee nõustub eelkõige komisjoni valikuga pühendada Euroopa innovatsioonipartnerluse raames üks konkreetne algatus põllumajanduse tootlikkuse ja jätkusuutlikkuse teemale. Nimelt võib komitee arvates see algatus olla hea võimalus arendada ka põllumajandusliku toiduainetööstuse sidusrühmade seas arutelu, et määrata kindlaks 2050. aastaks prioriteetsed strateegilised Euroopa põllumajanduse arendamise eesmärgid. Selleks palub komitee komisjonil arvesse võtta mõnda komitee varasemates arvamustes esitatud ettepanekut⁽⁸⁾.

⁽⁶⁾ Komitee arvamus „Innovaatiline liit” (ELT C 132, 3.5.2011, lk 39 punkt 3.5).

⁽⁷⁾ Komitee arvamus „Innovaatiline liit” (ELT C 132, 3.5.2011, lk 39 punkt 4.4).

⁽⁸⁾ Komitee arvamus teemal „Euroopa noorte põllumajandustootjate tulevik” (ELT C 376, 22.12.2011, lk 19-24 punkt 3.5) ja komitee arvamus teemal „Naiste suunav roll arengu- ja innovatsioonimudeli kujundamisel põllumajanduses ja maapiirkondades” (ELT C 299, 4.10.2012, lk 29-33).

4.2 Komitee leiab, et üks peamisi põllumajanduse tuleviku ees seisvaid ülesandeid on kindlaks teha tootmismudel, mis võimaldaks muuta põllumajandustootmise kokkusobivaks keskkonnohoiu- ja jätkusuutlikkuse eesmärkidega. Selle eesmärgi saavutamist raskendavad mõned tegurid, mis on hiljuti määranud maailma põllumajandusliku toiduainesektori tingimused. Põllumajandustoodete hinna kõikumine, põllumajandussektori ülemäärane sõltuvus finantstegevusest, põllumajandustoodete üha suuremal määral kasutamine energia tootmiseks ja ülemaailmse majanduskriisi tagajärjed on tõsine takistus uute tootlikumate ja jätkusuutlikumate põllumajandustavade loomiseks. Selles suhtes rõhutab komitee teadus- ja innovatsioonitegevuse tähtsust ning leiab, et Euroopa innovatsioonipartnerlus „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” võib aidata oluliselt täita seda Euroopa põllumajanduse tuleviku jaoks otsustava tähtsusega ülesannet.

4.3 Komitee juhhib tähelepanu sellele, et tulemuslikkust Euroopa põllumajandusliku toiduainetööstuse konkurentsivõime puhul tervikuna mõjutab otsustavalt töötleva tööstuse ja tootlustusektori panus. Selleks kutsub komitee komisjoni üles mitte alahindama põllumajandusliku tooraine importimise osatähtsust Euroopa põllumajandusliku toiduainetööstuse majandustulemustes. Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” strateegias tuleks selleks pöörata piisavalt tähelepanu Euroopa töötleva tööstuse tugevdamise ja kindlustamise eesmärgile. Nimelt on Euroopa põllumajandusliku pakkumise suurendamist, asjakohast väärtustamist ja Euroopa esmatoodangule kindlat turulepääsu ühtaegu võimalik tagada ainult põllumajandusliku toiduainetööstuse ahela eri lülide asjakohase ühendamisega.

4.4 Komitee märgib, et komisjon ei ole määratlenud teatise tootlikkuse mõistet põllumajanduses. Tootlikkuse mõiste põllumajanduses peab tingimata lähtuma ühisest määratlusest põllumajandustoodanguga. Komitee on nimelt mitmes arvamuses⁽⁹⁾ rõhutanud, kui tähtis on säilitada Euroopa põllumajandusmudel, tuletades meelde, et liidu elanikkond mureseb põllumajanduse eri funktsioonide pärast (toiduainete ja kiu tootmine, keskkonna ja maaelu arengu kaitsmine, maakohtade elamiskõlblikkuse parandamine, tasakaalustatud territoriaalne areng, toidu kvaliteet ja loomade heaolu). Komitee arvates peaksid seega kõik ponnistused edendada ja parandada põllumajanduse tootlikkust keskendumise eesmärgile väärtustada põllumajanduse multifunktsionaalsust, edendades sektori tasakaalustatud arengut ja jätmata välja ühtegi Euroopa põllumajandusmudelil lähtuvat tootmis-sektorit.

4.5 Komitee leiab, et põllumajandustootlikkuse mõiste peaks sisaldama eri tootmistegurite panust tootmisse. Nimelt kiputakse paljudes põllumajanduse tootlikkust käsitlevates analüüsides

⁽⁹⁾ Komitee arvamus teemal „Ühise põllumajanduspoliitika 2013. aasta reform” (ELT C 354, 28.12.2010, lk 35-42), komitee arvamus teemal „ÜPP aastaks 2020” (ELT C 191, 29.6.2012, lk 116-129) ja komitee arvamus teemal „ÜPP tulevik” (ELT C 132, 3.5.2011, lk 63-70).

väärtustama ainult tehniliste tegurite panust (pinna, vesi, väetised, taimekaitsevahendid, seemned), unustades rõhutada põhilist – inimeste panust, eriti kvaliteettoodangu tootmise puhul. Seega ei ole komitee arvates võimalik määratleda põllumajanduse valdkonnas tootlikkuse edendamise ja väärtustamise strateegiat, võtmata sobivaid meetmeid (väljaõpe, ohutus) põllumajandustöö kvaliteedi parandamiseks.

4.6 Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” rakendamiseks peab komitee asjakohaseks toetada mõttevahetust jätkusuutlikkuse mõiste üle ka selleks, et võtta arvesse Euroopa põllumajandusmudeli eripära ning maailma praegustele oludele iseloomulikke arenguid ja probleeme. Põllumajanduse ja jätkusuutlikkuse seose seisukohast peab komitee eelkõige vajalikuks meelde tuletada multifunktsionaalsuse panust selle eesmärgi saavutamisse. Sellega seoses peab komitee kohaseks rõhutada, et multifunktsionaalsus on põllumajandusele eriomane omadus, mida tuleb seega kaitsta ja väärtustada ka säästva arengu edendamiseks.

4.7 Komitee tuletab meelde märkimisväärseid edusamme, mida on Euroopa põllumajandussektoris säästva arengu kolmes (majanduslikus, sotsiaalses ja keskkonnavalas) aspektis tehtud. Komitee tuletab siiski meelde, et säästvat arengut ei saa tagada, pööramata asjakohast tähelepanu jätkusuutlikkuse institutsioonilisele mõõtmele. Seepärast peab komitee vajalikuks tõsta esile vajadust edendada ka Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” meetmete kaudu kõikide põllumajandussektori osaliste piisavat osalust ja kaasatust, et võimalikult palju suurendada panust, mille võib Euroopa põllumajandusmudel anda säästva arengu eesmärgi saavutamisse.

4.8 Komitee nõustub komisjoni valikuga määrata üheks Euroopa innovatsioonipartnerluse prioriteetseks eesmärgiks põllumajanduse jätkusuutlikkus. Sellega seoses peab aga komitee vajalikuks kaaluda näitajat, mille komisjon on välja pakkunud Euroopa innovatsioonipartnerluse meetmete tulemuslikkuse hindamiseks jätkusuutlikkuse valdkonnas. Nimelt isegi kui komitee tunnistab otsustavat panust, mille mulla funktsionaalsus võib jätkusuutlikkusele rahuldaval tasemel anda, peab ta siiski vajalikuks mitte jätta kasutamata teisi tulemusnäitajaid, mis võimaldavad hinnata mõne põllumajandustava võimalikku tuge eelkõige loodusvarade kaitsmisel.

4.9 Lõpuks peab komitee asjakohaseks põhjalikult arutleda põllumajanduse valdkonnas innovatsiooni mõiste üle, mis võimaldaks esile tõsta ja arvestada Euroopa põllumajandusmudeli eripära. 1960.–1980. aastatel täheldati ka tänu ökorevolutsioonile kaasnenuid innovatsioonile põllumajandustootmise otsustavat suurenemist. Tulemuslikkuse paranemine tootmises

toimus aga põllumajanduse keskkonناسäästvuse kahjuks üha massilisema kemikaalide (väetised, umbrohu- ja kahjuritõrjevahendid) ja põllutöömasinates mootorikütuste kasutamise tõttu. Kuigi komitee on veendunud, et toiduohutus on esmatähtis inimõigus, on ta seisukohal, et ökorevolutsioon ei ole õige mudel tulevikus selle ülemaailmse otsustava tähtsusega ülesandega toime tulemiseks. Selleks tuleb ette näha innovaatilised protsessid põllumajanduses, et toetada kõikehõlmavat arengustrateegiat sektoris, mis, seades sihiks kõikide tootmistegurite (pinnas, vesi, tööjõud, energia) tõhusa kasutamise ja kvaliteet- toodete väärtustamise, toetab põllumajanduse multifunktsionaalsust.

4.10 Komitee on Euroopa põllumajandusmudeli väärtustamise ja kaitsmise veendunud toetaja. Vaja on eelkõige tunnustada põllumajanduse multifunktsionaalsust, väärtustades panust, mida see võib anda säästva arengu tagamise eesmärgi saavutamisse. Põllumajandusele omistatud funktsioonide ja ülesannete laiendamine tingib vajaduse sektori jaoks kavandatud uuenduslikud strateegiad uuesti läbi vaadata. Komitee arvates tuleb nimelt uuesti määratleda sekkumispiirid ja -valdkonnad, tule- tades meelde põllumajanduse ja teiste tootmisektorite üha suuremat vastastikust toimet. Selles mõttes peavad innovatsiooni sekkumisstrateegiad olema üha vähem sektoripõhised ja üha rohkem suunatud nn biomajandusega seonduvale tegevus- ele.

4.11 Komitee kutsub komisjoni üles mitte välja jätta ühtegi innovatsioonivormi, mida on võimalik põllumajandussektoris rakendada. Selleks kutsub komitee üles – alahindamata, kui tähtis on tagada asjakohane toetus protsessiinnovatsiooni loomisele ja levitamisele põllumajanduses – pöörama suuremat tähelepanu turustamisetapis rakendatavale innovatsioonile, ette- võtete uute organisatoorse vormide katsetamisega seotud innovatsioonile ning riikide ja Euroopa põllumajandusliku toiduainetööstuse osaliste suhte optimeerimiseks.

4.12 Tooteinnovatsiooni suhtes tuleb komitee meelde erasektori üha suuremat tähelepanu funktsionaalse toidu arenda- misele, levitamisele ja turustamisele. Unustamata nende uute kaubakategooriate majanduslikku ja tervisealast tähtsust, rõhutab komitee vajadust toetada tooteinnovatsiooniprotsesse, mis sisaldavad küll ka eraalgatusi, kuid võtavad peamiselt arvesse vajadust toota olulist kasu kogu ühiskonnale.

4.13 Komitee leiab, et komisjon on määranud Euroopa inno- vatsioonipartnerlusele „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuut- likkus” väga kõrgelennulised eesmärgid. Komitee arvates on sellele algatusele parima edu tagamiseks vaja kindlustada Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” maksimaalne koostoime mitmesuguste ühen- duse poliitikameetmetega (ettevõtted, kliimameetmed, valdkon- dadevaheline poliitika, majandus, rahandus ja maksud, tööhõive

ja sotsiaalõigused, energia ja loodusvarad, keskkond, tarbijad ja tervishoid, välissuhted ja välispoliitika, piirkonnad ja kohalik areng, teadus ja tehnoloogia). Selles suhtes tuleb erilist tähele- panu pöörata Euroopa innovatsioonipartnerluse algatuse ning ühise põllumajanduspoliitika sisu ja vahendite sidususe tagami- sele.

4.14 Komitee peab oluliseks rõhutada ELi kaubanduspoliitika valikute võimalikku mõju põllumajandussektorite tootlikkuse tulemusnäitajatele. Näiteks valgurikaste põllukultuuride puhul on ühenduse valik vähendada toetusvormi tinginud Euroopa ettevõtjate konkurentsivõime vähenemise selles sektoris. Komitee arvates näitab see juhtum, et mõne põllumajandussek- tori tootlikkuse parandamine ei sõltu üksnes sektorile ülekantud ressurside suurendamisest, vaid seda saab saavutada ka, kui ei loobuta võtmast tõhusaid kaubandusmeetmeid. Siinkohal on kohane esile tõsta, et põllumajandustootjatele tulususe tagami- seks on vaja, et igale poliitikameetmele, millega suurendatakse põllumajanduse tootlikkust, vastaksid sekkumismeetmed, mis tagaksid vajaliku turulepääsu suuremas koguses toodetud põllu- majandustoodetele.

4.15 Komitee tuleb meelde, et maailm tervikuna ja üksikud riigid on saanud põllumajanduse tootlikkuse suurenemisest tohutut kasu. Märkimisväärse osa sellest kasust võib panna tehnoloogia arengu arvele, mida on võimaldanud avaliku sektori investeeringud teadus- ja arendustegevusse põllumajandussekto- ris. Olemasolevad empiirilised tõendid viitavad sellele, et tulu on olnud siiski kuludest palju suurem. Komitee arvates on vaja, et Euroopa Liit tagaks jätkuvalt piisaval tasemel avaliku sektori toetuse põllumajanduses innovatsiooni edendamisele. Selleks on komitee arvates vaja tagada, et teaduspoliitikat selle kitsas tähenduses ja innovatsiooni toetavat põllumajanduspoliitikat koordineeritaks paremini, eriti ühisest põllumajanduspoliitikast rahastatavate poliitikameetmete puhul. Asjakohane on suurenda- da toetust, mida võidakse anda kas esimese samba tootmis- kohustusega sidumata otsetoetuste kaudu või maaelu arengu struktuurimeetmete abil tehnika arengu levitamisse.

4.16 Komitee rõhutab, et arutelu Euroopa innovatsioonipar- nerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” üle toimub paralleelselt aruteluga Euroopa Liidu uue mitmeaastase finantsraamistikuga. Praegu nimelt ei ole veel täpselt teada, kui suures mahus vahendeid EL kavatseb ühenduse eri poliitika- meetmete elluviimisele eraldada. Komitee peab oluliseks, et EL toetaks kooskõlas strateegia „Euroopa 2020” eesmärkidega piisavalt teadus- ja innovatsiooniprogramme, mida rakendatakse Euroopa tasandil. Põllumajandussektori puhul palub komitee, et kavandatud mitmeaastases finantsraamistikus 2014–2020 eral- dataks konkreetselt teadus- ja innovatsioonitegevusele põlluma- janduses vähemalt 5,1 miljardit eurot.

5. Konkreetsete märkused

5.1 Komitee hindab kõrgelt komisjoni püüet võtta innovatsiooniprotsesside rakendamiseks kasutusele uus juhtimisviis, ent kutsub üles selgitama kriteeriume, mida kasutatakse juhatus ametisse nimetamiseks, kes kontrollib Euroopa innovatsioonipartnerluse strateegilise mitmeaastase tööprogrammi kindlaks määramist.

5.2 Komitee peab oluliseks tagada Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” maksimaalne koostoime komisjoni teiste selle sektori innovatsiooni edendamise alal seni saadud kogemustega (alaline põllumajandusuuringute komitee (SCAR), ERA-NET ja Euroopa tehnoloogiaplatformid). Komitee on juba varem⁽¹⁰⁾ esile tõstnud põllumajanduslikus teadustegevuses ühise kavandamise lisaväärtust ja eeliseid seoses mõjuga Euroopa konkurentsivõimele. Komitee palub ühtlasi selgitada meetmeid, mida võetakse selleks, et tagada Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” koordineerimine ja koostoime teiste innovatsioonipartnerlustega toorainete ja vee valdkonnas.

5.3 Komitee leiab, et komisjoni esitatud raamistik Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” kohta on väga kõrgeleheluline. Komitee arvates võib töörühmade toimimiseks kavandatud alt üles lähenemisviisi pidada oodatud uuenduseks. Komitee teeb paralleelselt ettepaneku arutleda võimalike valitsemisega seotud probleemide ja raskuste üle, mis võivad uue Euroopa innovatsioonipartnerluse strateegia rakendamisel tekkida. Komitee arvates avaldab Euroopa innovatsioonipartnerluse lähenemisviis head mõju üksnes juhul, kui töörühmad suudavad tegelikult toimida pigem mõõdetavate eesmärkidega arenguprotsesside käivitajana kui uute partnerlustena lihtsalt selleks, et taotleda avaliku sektori toetust.

5.4 Komitee arvates on vaja tagada, et Euroopa innovatsioonipartnerluse lähenemisviisi rakendamisel ei tekitataks lisaprobleeme ja -koormust isikutele, kes võivad olla töörühma kaasatud. Eelkõige rõhutab komitee, et Euroopa innovatsioonipartnerluse algatuse rakendamine võib tekitada innovatsioonipartnerluse lähenemisviisi rakendamisega seotud valiku-, makse-, järelevalve- ja kontrollitegevusse kaasatud haldus- ja makseasutustele halduskulusid. Komitee arvates võib selline võimalus kahandada Euroopa innovatsioonipartnerluse algatuse lisaväärtust, sh ka tasuvuse osas.

5.5 Komitee väljendab heameelt selle üle, et komisjon järgib Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” rakendamisel süsteemset lähenemisviisi, mille on välja pakkunud Maailmapank algatusega *Agricultural Innova-*

tion System (AIS) organisatsioonide, ettevõtjate ja isikute võrgustiku loomiseks eesmärgiga tuua turule uusi tooteid, protsesse ja organisatoorseid vorme kooskõlas institutsioonide ja poliitika-meetmetega, mis mõjutavad eri sidusrühmade omavahelist lävimist, teadmiste jagamist, kasutamist, vahetamist ja väärtustamist. See lähenemisviis näitab, kui tähtis on, et tekiks vahendajaid, kes ühendavad innovatsiooniprotsessidesse kaasatud eri osalejaid. Komitee arvates sõltub Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” mõju seega selliste innovatsiooni vahendajate aktiivsest osalemisest, kes on võimelised looma ja kindlustama arvukate osalejate innovatsioonikoostööd.

5.6 Komitee nõustub komisjoni ettepanekuga tagada Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” eri töörühmade asjakohane koordineerimine, luues selleks Euroopa maaelu arengu võrgustiku raames Euroopa innovatsioonipartnerluse võrgustiku. Selleks palub komitee täpsemalt selgitada, milliseid operatiivseid meetmeid võtab Euroopa Komisjon selleks, et Euroopa maaelu arengu võrgustik oleks suuteline täitma seda uut ülesannet, eriti seoses asjakohaste oskuste ja teadmistega töötajate väljaõppega.

5.7 Uued üleilmsed probleemid (turgude liberaliseerimine, rahvastiku kasv ja loodusvarade nappus) tingivad vajaduse pöörata üha rohkem tähelepanu innovatsioonile põllumajanduses. Olemasolevad tõendid näitavad probleeme seoses innovatsiooni loodetust aeglasema kiirusega ja sellega, et valdavad on traditsioonilised innovatsioonitüübid, nagu mehaaniline või sortide, uute turgude, otsese ümbertöötlemise, uute maaharimisviiside ja sertimisega seotud innovatsioon. Komitee arvates annab Euroopa innovatsioonipartnerlus „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” suure panuse innovatsiooni põllumajanduses, kuna sellega luuakse ettevõtjate võrgustik ning arendatakse innovatsiooni arendamise ja rakendamise asutuste koostööd.

5.8 Komitee tuletab meelde, et valmidust innovatsiooniks põllumajanduses mõjutavad ühtlasi ettevõtja ja tema perekonna individuaalsed omadused, ettevõtte struktuuriline omapära ja turutingimused ning üldised (kultuurilised ja institutsioonilised) olud, milles ettevõtte tegutseb. Selles suhtes peab komitee esmajärgselt täiendada Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade algatusi järgmiste meetmetega: põlvkondadevahetus, tehniline abi, väljaõpe, eelkõige noortele põllumajandustootjatele, struktuurilised investeeringutoetused, põllumajandustoodete edendamine ja väärtustamine, uute turustamisvõimaluste loomine (nt lühikesed tarneahelad) ja ettevõtlustulu mitmekesistamine prioriteetse juurdepääsu abil maaelu arengu programide raames saadavatele ressurssidele.

⁽¹⁰⁾ Komitee arvamus teemal „Põllumajanduslik teadustegevus” (ELT C 128, 18.5.2010, lk 107-110 punkt 1.3).

5.9 Komitee tuleb meelde, et maaelu arengu kavandamisse 2007.–2013. aastal on lisatud uus meede, et edendada „põllumajandus-, toidusektoris ning metsandussektoris uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise” alase koostöö kogemusi ⁽¹⁾. Komitee peab asjakohaseks tagada Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” meetmete kooskõlastamine ja koostoime maaelu arengu

valdkonnas seni omandatud kogemustega. Selleks oleks asjakohane analüüsida töötajate ja pensionäride suhtarvu vahehindamise tulemuste alusel seni koostööprojektide rakendamisel selgunud probleeme ja tugevaid külgi, et neid Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus” meetmete operatiivsel kavandamisel väärtustada.

Brüssel, 12. detsember 2012

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Staffan NILSSON

⁽¹⁾ Määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) artikkel 29.